

НАВЧАЛЬНИЙ КУРС <i>(Syllabus = ОП + НП + РНПД + розклад + Викладач)</i>		
<i>Група полів</i>	<i>Поле</i>	
Назва	– код у загальноуніверситетському класифікаторі (шифр спец. + рівень освіти {Б/М/А/Д} + шифр дисц. за ОП) + назва за ОП {посилання на місце у <i>Навчальному Плані</i> }	029БВБ5.1 Філософські проблеми інформаційного суспільства
Анотація курсу	– перелік тем [питань], що розглядаються у дисципліні	<p>Змістовий модуль 1. ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ПЕЦИФІЧНА МОДЕЛЬ СУЧАСНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.</p> <p>Походження і значення терміну «інформаційне суспільство». Теорії постіндустріального суспільства та їхній вплив на сучасні дослідження. Концепції інформаційного суспільства. Міфологізація інформації та інформаційних технологій у теоретиків інформаційного суспільства. Проблема технологічного детермінізму. Відмінності між різними теоретичними підходами до інформаційного суспільства. Концепція інформаційного суспільства Мануеля Кастельса: суспільство мереж і простір потоків. Простір і час в інформаційному суспільстві. Залежність нашого відчуття простору і часу від суспільства і соціальної групи. Девід Гарві про стиснення часу і простору (time-space compression) в епоху постмодернізму. Прискорення часу в сучасну епоху та наслідки такого прискорення. Фрагментація часу і шизофренічна темпоральність. Споживання інформації в інформаційному суспільстві. Інформаційний потік і еревантажентність сучасних людей інформацією. «Нова неосвіченість» в інформаційному суспільстві. Відмінності між споживанням інформації та споживанням матеріальних товарів.</p>

людська суб'єктивність і споживання інформації: вибір і раціональна альтернатива, посилення індивідуалізму та відчуття особистої свободи, розмивання ідентичності, атрофія творчих здібностей. Амбівалентність споживання інформації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО УСПІЛЬСТВА НА ЛЮДИНУ.

Психологічні аспекти домінування інформаційних технологій. Візуалізм сучасної культури: екран, імерсія і споживання візуальних образів. Зміни в мозкові під впливом цифрових технологій. «Цифрові іммігранти» і «цифрові від народження». Інформаційні технології і синдром дефіциту уваги. Інтернет-адикція. Людська ідентичність в інформаційному суспільстві. Кеннет Герген про децентрацію і фрагментацію «Я» під впливом сучасних комунікаційних технологій: мультифренія, реляційне «Я», хамелеонна ідентичність. Нові тенденції у стиранні межі між приватним і публічним. Соціальні мережі і безпосереднє саморозкриття. Віртуальна самопрезентація і віртуальна ідентичність. Віртуальний нарцисизм і його симптоми: тотальна байдужість і апатія, новий едонізм, соціальна атомізація, кінець ідеалів і високих цілей, самоактуалізація і самоздійснення, порожнє «Я» і безкінечний пошук самого себе, нарцисизм у соціальних мережах. Віртуальна реальність. Історія термінів «віртуальний» і «віртуальна реальність». Комп'ютерні віртуальні реальності. Інтернет як віртуальне середовище. Дигіталізація, віртуалізація і стирання межі між «реальним» та «віртуальним». Лев Мановіч про інтерактивність нових цифрових медіа та їхню відмінність від попередніх аналогових медіа. Віртуальна реальність як можливий світ: твори мистецтва, сон, галюцинація, віддіння, кіно, телебачення, фотографія, дзеркало. Епоха симулякрів. Симулякр як сучасний філософський термін. Симулякр як копія без оригіналу: семіотична природа симуляції. Симулякри як порожні значники в концепції Жана Бодріяра. Бодрієрова критика фільму «Матриця». Сучасний кінематограф як гіперреальність. Ностальгічне

		но і симуляція.
	– перелік дисциплін, які є передумовою вивчення курсу	«Філософія»
	– перелік дисциплін, для яких курс є передумовою	Курс є передумовою для вивчення дисципліни циклу професійної підготовки «Політичний імідж»
	– очікуваний результат	<p>Результати навчання з дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми (програмних результатів навчання) виявляються</p> <p>у знаннях головних теорій інформаційного суспільства від 70-х років і дотепер; ключових наукових термінів, що характеризують реалії інформаційного суспільства; базових тенденцій трансформації основних сфер інформаційного суспільства – економіки, політики, культури, мистецтва, Інтернету, роботи і зайнятості, дозвілля і т.п.; сутності зміни відчуття простору і часу в сучасну епоху; особливості споживання інформації та сприйняття візуальних образів на екрані; специфіки впливу сучасних інформаційних технологій на людську ідентичність, психіку і стосунки між людьми; сучасних філософських концепцій віртуальної реальності і симуляції.</p> <p>У вміннях виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел; практично застосовувати набуті знання у своїй професії та у взаємодії з іншими людьми як віч-на-віч, так і через посередництво нових комунікаційних технологій; аналізувати факти, явища і процеси, що відбуваються у сучасному суспільстві.</p>
Місце курсу у НП	– [розподіл по семестрах]	Другий рік, весняний семестр
	– обсяг кредитів	Весна – 3 кредити.
	– тижневе навантаження (лекції + практична частина)	
	– форма контролю	диференційований залік.
Зміст курсу	– лекційний курс (тема розділу + питання для самост. роботи виділені жирним	Тема 1. Вступ до курсу. Питання до теми 1. Походження і значення терміну «інформаційне суспільство». Теорії

	<p>курсивом)</p>	<p>постіндустріального суспільства та їхній вплив на сучасні дослідження.</p> <p><i>Роль мови в інформаційному суспільстві. Технології монологічної присутності. Поняття про кіберспільноту.</i></p> <p>Тема 2. Концепції інформаційного суспільства.</p> <p>Питання до теми 2.</p> <p>Міфологізація інформації та інформаційних технологій у теоретиків інформаційного суспільства. Проблема технологічного детермінізму. Відмінності між різними теоретичними підходами до інформаційного суспільства. Концепція інформаційного суспільства Мануеля Кастельса: суспільство мереж і простір потоків.</p> <p><i>Інтернет як «поле» для самовираження людини. Поняття відкритої ідентичності.</i></p> <p>Тема 3. Простір і час в інформаційному суспільстві.</p> <p>Питання до теми 3.</p> <p>Залежність нашого відчуття простору і часу від суспільства і соціальної групи. Девід Гарві про стиснення часу і простору (time-space compression) в епоху постмодернізму. Прискорення часу в сучасну епоху та наслідки такого прискорення. Фрагментація часу і психозфренічна темпоральність.</p> <p><i>Передумови виникнення інтернету. Віртуальна реальність як новий вид символічної реальності. Інтернет як спосіб конструювання нових світів.</i></p> <p>Тема 4. Споживання інформації в інформаційному суспільстві.</p> <p>Питання до теми 4.</p> <p>Інформаційний потік і перевантаженість сучасних людей інформацією. «Нова неосвіченість» в інформаційному суспільстві. Відмінності між споживанням інформації та споживанням матеріальних товарів. Людська суб'єктивність і споживання інформації: вибір і раціональна калькуляція, посилення індивідуалізму та відчуття особистої свободи, розмивання ідентичності, атрофія творчих здібностей. Амбівалентність споживання інформації.</p>
--	------------------	--

Поняття про поліонтичність. Поняття про ситуацію онтологічного виключення філософа.

Тема 5. Психологічні аспекти домінування інформаційних технологій.

Питання до теми 5.

Візуалізм сучасної культури: екран, імерсія і споживання візуальних образів.

Зміни в мозкові під впливом цифрових технологій. «Цифрові іммігранти» і «цифрові від народження». Інформаційні технології і синдром дефіциту уваги. Інтернет-адикція.

Формула Маклюєна: «The medium is the message». Дуополія як друга стадія монополії. Первісна матриця сучасних процесів стимуляції.

Тема 6. Людська ідентичність в інформаційному суспільстві.

Питання до теми 6.

Кеннет Герген про децентрацію і фрагментацію «Я» під впливом учасних комунікаційних технологій: мультифренія, реляційне «Я», амелеонна ідентичність. Нові тенденції у стиранні межі між приватним і публічним. Соціальні мережі і безпосереднє відкриття. Віртуальна самопрезентація і віртуальна ідентичність. учасний неонарцисизм і його симптоми: тотальна байдужість і патія, новий гедонізм, соціальна атомізація, кінець ідеалів і високих цілей, самоактуалізація і самоздійснення, порожнє «Я» і безкінечний пошук самого себе, нарцисизм у соціальних мережах.

Поняття про суспільство контролю. Світ як «велике свято тричужності» (Ж. Бодрійяр).

Тема 7. Віртуальна реальність.

Питання до теми 7.

Історія термінів «віртуальний» і «віртуальна реальність». Комп'ютерні віртуальні реальності. Інтернет як віртуальне середовище. Дигіталізація, віртуалізація і стирання межі між реальним та «віртуальним». Лев Мановіч про інтерактивність нових

		<p>дифузних медіа та їхню відмінність від попередніх аналогових медіа. Віртуальна реальність як можливий світ: твори мистецтва, сон, галюцинація, видіння, кіно, телебачення, фотографія, дзеркало.</p> <p><i>Поняття про логіку метанеті. Результат зіткнення процесів глобалізації та локалізації. Поняття про історію прискорення. Поняття про глобальний мегаполіс Поля Вірільо.</i></p> <p>Тема 8. Епоха симулякрів.</p> <p>Питання до теми 8.</p> <p>Симулякр як сучасний філософський термін. Симулякр як копія без оригіналу: семіотична природа симуляції. Симулякри як порожні значники в концепції Жана Бодріяра. Бодрієрова критика фільму «Матриця». Сучасний кінематограф як гіперреальність. Ностальгійне кіно і симуляція.</p> <p><i>Віртуалістика: предмет і завдання. Поняття про промислові симулякри. Проблеми сприйняття сигналів коду.</i></p>
<p>– навчальна література</p>		<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабаєва Ю., Войскунский А., Смыслова О. Интернет: воздействие на личность // Гуманитарные исследования в Интернете / под ред. А. Войскунского. – М.: Можайск-Терра, 2000. – С. 11–39. 2. Багдасарьян Н., Силаева В. Виртуальная реальность: попытка типологизации // Философские науки. – 2005. – № 6. – С. 39–58. 3. Бард А., Зодерквист Я. Нетократия. Новая правящая элита и жизнь после капитализма. – СПб.: Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге, 2004. – 252 с. 4. Бауман З. Текучая современность. – СПб.: Питер, 2008. – 240 с. 5. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. Изд. 2-ое, испр. и доп. – М.: Academia, 2004. – 788 с. 6. Бодрийяр Ж. Ксерокс и бесконечность // Бодрийяр Ж. Разрочность Зла. – М.: Добросвет, 2000. – С. 75–87. 7. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть. – М.: Добросвет,

000. – 387 с.

8. Бодрийяр Ж. «Матрица». Почему этот фильм восхищает философов. – <http://jungland.ru/node/953>

9. Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляція. – К.: Основи, 2004. – 230 с.

10. Герген К. Дж. Сотовый телефон и отсутствующее присутствие // Постнеклассическая психология. – 2005. – № 1. – С. 31–50.

11. Делез Ж. Платон и симулякр // Делез Ж. Логика смысла. Фуко П. *Theatrum philosophicum*. – М.: Раритет; Екатеринбург: Деловая книга, 1998. – С. 329–346.

12. Джеймисон Ф. Постмодернизм, або Логіка культури пізнього капіталізму. – К.: Курс, 2008. – 504 с.

13. Дьяков А.В. Жан Бодрийяр: стратегии «радикального вышления». – СПб.: Изд-во С.-Петербург. ун-та, 2008. – 357 с.

14. Емелин В. Виртуальная реальность и симулякры. – <http://emeline.narod.ru/virtual.htm>

15. Еріксен Т.Г. Тиранія моменту: швидкий і повільний час в інформаційну добу. – Львів: Кальварія, 2004. – 196 с.

16. Жичкина А., Белинская Е. Стратегии самопрезентации в интернет и их связь с реальной идентичностью. – <http://flogiston.ru/articles/netpsy/strategy>

17. Информационное общество. Сборник. – М.: АСТ, 2004. – 507 с.

18. Кастельс М. Галактика Интернет. – Екатеринбург: У-Фактория, 2004. – 328 с.

19. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 606 с.

20. Кастельс М. Становление общества сетевых структур // Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология. – М.: Academia, 1999. – С. 494–505.

21. Клингберг Т. Перегруженный мозг. Информационный поток и пределы рабочей памяти. – М.: Ломоносовъ, 2010. – 208 с.

22. Компанцева Л. Концепт «информационное общество» как когнитивная основа изменений языковой картины мира современного

- общества // Наукові записки. Серія: філологічні науки. Випуск 89 (1). – Кіровоград: Кіровоградський державний педагогічний університет ім. О.М.Винниченка, 2010. – С. 250–255.
23. Липовецки Ж. Эра пустоты. Эссе о современном индивидуализме. – СПб.: Владимир Даль, 2001. – 336 с.
24. Мальчёнков И. Трансформация стратегий самопрезентации и идентификации в киберпространстве // Социология. – 2011. – № 4. – С. 7–106.
25. Масуда Й. Гіпотеза про генезис Homo Intelligens // Сучасна зарубіжна соціальна філософія: Хрестоматія. – К.: Либідь, 1996. – С. 35–361.
26. Нейсбит Д. Мегатренды. – М.: АСТ; Ермак, 2003. – 380 с.
27. Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / Под редакцией В.Л. Иноземцева. – М.: Academia, 1999. – 640 с.
28. Носов Н.А. Виртуальная психология. – М.: Аграф, 2000. – 432 с.
29. Розин В. Интернет – новая информационная технология, симбиоз, виртуальная среда // Влияние Интернета на сознание и структуру знания. – М., 2004. – С. 3–18.
30. Смолл Г., Ворган Г. Мозг онлайн. Человек в эпоху Интернета. – М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2011. – 352 с.
31. Таратута Е.Е. Философия виртуальной реальности. – СПб.: Санкт-Петербургский государственный университет, 2007. – 147 с.
32. Теркл Ш. Я и Оно // Forbes. – 2007. – № 6 (<http://www.forbes.ru/forbes/issue/2007-06/12437-ya-i-ono>)
33. Тоффлер Э. Третья волна. – М.: АСТ, 2004. – 784 с.
34. Тоффлер Э. Шок будущего. – М.: АСТ, 2002. – 557 с.
35. Уэбстер Ф. Теории информационного общества. – М.: Аспект пресс, 2004. – 400 с.
36. Феллуга Д., Гордон Э. «Матрица»: парадигма постмодернизма или интеллектуальное позерство? // Прими красную таблетку. Наука, философия и религия в «Матрице» / Под ред. Г. Йеффета. – М.:

льтра.культура, 2003. – С. 87–123.

37. Штайншаден Я. Социальная сеть. Феномен Facebook. – СПб.: Итер, 2011. – 224 с.

38. Юрьева Л., Больбот Т. Компьютерная зависимость: формирование, диагностика, коррекция и профилактика. – некропетровск: Пороги, 2006. – 196 с.

39. Baudrillard J. The Murder of the Sign // Consumption in an Age of Information / Edited by S. Cohen and R.L. Rutsky. – Oxford & New York: Berg, 2005. – P. 9–17.

40. Darley A. Visual Digital Culture. – London & New York, 2000. – 26 p.

41. Gane N. and Beer D. New Media: The Key Concepts. – Oxford & New York: Berg, 2008. – 150 p.

42. Genosko G. Baudrillard and Signs. Signification Ablaze. – London & New York: Routledge, 1994. – 200 p.

43. Gergen K. Self and community in the new floating worlds // Mobile democracy: Essays on Society, Self and Politics / Edited by K. Nyíri. – Vienna: Passagen Verlag, 2003. – P. 103–114.

44. Gergen K. Technology and the self: From the essential to the sublime // Constructing the Self in a Mediated World / Edited by D. Grodin and T. Lindlof. – Thousand Oaks, CA: Sage, 1996. – P. 127–140.

45. Harvey D. The Condition of Postmodernity. – Cambridge, MA & Oxford, UK: Blackwell, 1989. – 380 p.

46. Jordan T. Cyberpower: The Culture and Politics of Cyberspace and the Internet. – London & New York: Routledge, 1999. – 254 p.

47. Lister M., Dovey J., Giddings S., Grant I. & Kelly K. New Media: Critical Introduction. 2nd edition. – London & New York: Routledge, 2009. – 448 p.

48. Manovich L. The Language of New Media. – Cambridge, MA: MIT Press, 2001. – 354 p.

49. McLaren G. The triumph of virtual reality and its implications for philosophy and civilization // Cosmos and History: The Journal of Natural

and Social Philosophy. – 2012. – Vol. 8, no. 1. – P. 383–411.

50. Rutsky R.L. Information wants to be consumed // Consumption in the age of information / Edited by S. Cohen & R.L. Rutsky. – Oxford & New York: Berg, 2005. – P. 61–75.

51. Schroeder J.E. Visual Consumption. – London & New York: Routledge, 2002. – 196 p.

52. Shields R. The Virtual. – London & New York: Routledge, 2003. – 148 p.

53. Wood A. F., Smith M. J. Online Communication: Linking Technology, Identity, and Culture. – Second edition. – Mahwah, New Jersey; London: Lawrence Erlbaum Associates, 2005. – 246 p.

Допоміжна

1. Веберман Д. Симуляция в «Матрице» и эпоха постмодерна // «Матрица» как философия. Антология. – Екатеринбург: У-Фактория, 2005. – С. 308–328.

2. Возможные миры и виртуальные реальности. Выпуск I. Составители В.Я. Друк и В.П. Руднев. – М., 1995.

3. Горный Е. А. Онтология виртуальной личности // Бытие и язык: Сб. статей по материалам международной конференции. – Новосибирск: Новосибирский институт экономики, психологии и права; Новосибирское книжное издательство, 2004. – С. 78–88.

4. Дери М. Скорость убегания: киберкультура на рубеже веков. – Екатеринбург: Ультра.Культура; М.: АСТ Москва, 2008. – 480 с.

5. Информационная эпоха: вызовы человеку / Под ред. И.Ю. Алексеевой и А.Ю. Сидорова. – М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2010. – 335 с.

6. Керделлан К., Грезийон Г. Дети процессора. Как Интернет и видеоигры формируют завтрашних взрослых. – Екатеринбург: У-Фактория, 2006. – 272 с.

7. Кузнецов М. Опыт коммуникации в информационную эпоху. – М.: ИФРАН, 2011. – 143 с.

8. Купер И. Гипертекст как способ коммуникации //

		<p>Социологический журнал. – 2000. – № 1–2. – С. 37–59.</p> <p>9. Сулер Дж. Коммуникация по электронной почте и отношения // Психологическое консультирование Онлайн. – 2010. – № 3. – С. 20–53.</p> <p>10. Хейлз К.Н. Як ми стали постлюдством. Віртуальні тіла в кібернетиці, літературі та інформатиці. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 430 с.</p> <p>11. Эко У. От Интернета к Гутенбергу // Новое литературное обозрение. – 1998. – № 32. – С. 5–14.</p>
Координатори курсу	– ім'я + прізвище координатор {посилання на <i>Profile</i> }	<p>Гула Р.В., д.і.н., проф. https://nupp.edu.ua/page/profil-vikladacha-ruslan-gula.html</p>
	– ім'я + прізвище асистента координатора {посилання на <i>Profile</i> }	-
Розклад	– період вивчення (дата початку – дата завершення)	
	– тривалість (кількість тижнів)	
	– тривалість (хв.)	80 хв.
	– аудиторія	Згідно з розкладом
Політика курсу	{посилання на загальні правила допуску та вивчення навчальних курсів на сторінці університету/інституту/факультету} (критерії оцінювання + складові підсумкової оцінки + тощо)	<p>Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:</p> <p>– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).</p> <p>1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):</p> <p>- робота на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, захист лабораторних робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70-100 балів.</p> <p>Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски</p>

		<p>занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.</p> <p>Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.</p> <p>2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/organizacia-osvit-procesu.pdf), а також «Положення про семестровий контроль в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/semestr-kontrol.pdf).</p>
<p>Рекомендації до вивчення курсу</p>	<p>Загальні настанови та рекомендації щодо вивчення навчального курсу та підготовки до контрольних заходів</p>	<p>Для належного опанування дисципліною «Філософські проблеми інформаційного суспільства» слід опрацювати базову літературу, знати основні закони та закономірності формування інформаційного суспільства. Варто сформувані у студентів вміння використовувати основні тенденції розвитку інформаційного суспільства, суспільні закони, методи та принципи пізнання для професійній діяльності.</p> <p>Особливо ретельно слід зосередитись на набутті практичних навичок з використання методів систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв, використання сучасних прикладних комп'ютерних</p>

		технологій та програмного забезпечення, мережевих і мобільних технологій для вирішення професійних завдань, здатності аналізувати закономірності розвитку документно-інформаційних потоків та масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій, здатності проектувати та створювати документно-інформаційні ресурси, продукти та послуги.
Примітки		

- Примітки: 1. **РНПД** – робоча навчальна програма дисципліни.
2. **ОП** – освітня програма.
3. **НП** – навчальний план.